

Предки автора «Ще не вмерла Україна...» були не Чубинськими, а Чубами

У достовірності цієї прізвищної переміни переконані мешканці села Перемилівка Млинівського району, де у XVIII столітті жили засновники родовету автора слів гімну України – його прапрадід Казимир та прадід Франц, котрий повернувся до православ'я з римокатоликів і почав йменуватися Петром, а пізніше придбав земельний наділ під Києвом, де й народився Павло Чубинський. Принаймні, у церковно-реєстровій книзі 1718 року Казимир значився під прізвищем Чуб, а далі, цілком ймовірно, це прізвище потрапило під вплив сусідньодержавних аналогів.

Поета викреслили з усіх історичних реєстрів

Втім, не прізвище визначає сутність людини, а її діяння. Отож, саме за діяння Чубинського введено в українські історичні літописи, а заодно і викреслено з них. З цього приводу показовою є книга, яка вийшла у 1973 році, – «Історія міст та сіл України. Рівненська область». Чого тільки у ній не побачиш, коли переглядаєш історичну розвідку про село Перемилівка – і скільки членів налічує партійна організація, і які трудові подвиги творяться на честь радянської влади тощо. А ось про родовідні корені Чубинського – жодного слова. Аналогічна ситуація із селом Ярославичі, де уже безпосередньо 1871 року побував Павло Чубинський, коли очолював статистично-етнографічну експедицію. Тут він здійснив запис декількох народних пісень та обрядів, про що пізніше зафіксував у книзі «Труди етнографічно-статистичної експедиції в Західно-Руський край». І знову ж в історичному нарисі про Ярославичі в книзі «Історія міст та сіл України. Рівненська область» Чубинського «немає». Причина в обох випадках цілком очевидна – вірш «Ще не вмерла Україна», найбільш неприйнятний для радянської влади.

Зібрати 5000 народних «родзинок» - це подвиг

Зрештою, не тільки майбутнім гімном України сколихнув українську ментальність Чубинський. Чого вартий, приміром, його уже згаданий 7-томник «Труди етнографічно-статистичної експедиції в Західно-Руський край»? Там зібрано майже 5000 записаних «в народі» пісень, обрядів, казок, інших цікавинок.

- Зібрати таку унікальну колекцію за декілька років – це справжній подвиг, – констатує жителька села Перемилівка Марія Санжар, – цей висновок роблю із власного досвіду, адже в молодості на рідних теренах також займалася збором українських народних пісень. «Списала» ними два загальних зошити. Назбиралося до двох десятків текстів, і на цей збір «пішло» декілька років. Тому сповна розумію цінність колекції Чубинського, в якій п'ять тисяч народних текстів.

Він самотужки зробив стільки, як академічний інститут

Багатограшний талант Павла Чубинського, а також причетність його родовету до перемилівських теренів послугували для літературно-мистецького свята у селі Перемилівка, організованого з нагоди 170-річчя від дня народження славного українця. Ініціатором цього дійства стала завідувачка місцевої бібліотеки Ірина Андрухова, яка у ролі ведучої повідала чимало цікавих фактів з біографії поета та етнографа. Продовжуючи тему «Чубинський-Україна-Перемилівка», заступник голови Млинівської райдержадміністрації Світлана Гасяк актуально наголосила у своєму виступі на значимості творчого доробку автора українсь-

кого гімну для нинішнього покоління. Загалом, як зауважила Світлана Анатоліївна, Чубинський самотужки зробив стільки, скільки до снаги цілому академічному інституту, і оте розмаїття народно-культурної традиції, яке зміг зафіксувати Павло Платонович зі своїми соратниками, сподвижниками, стало надзвичайно резонансною подією і, власне, явило світу українство.

Пристрасне слово про Павла Чубинського мовили також професор Володимир Гайбонюк, композитор Анатолій Андрухов (до речі, обидва – вихідці з тутешнього краю), письменники Микола Пшеничний та Євген Цимбалюк, голова Перемилівської сільської ради Василь Харкевич, директор Перемилівської школи Марія Бриндецька.

Від дитячих сердець навіть Чубинський порадів

Яскравими сторінками мистецької програми стали виступи солістки Млинівського центру дозвілля Мирослави Левкович, ансамблю «Горлиця» із Перемилівки, пісенних колективів, читців-декламаторів із місцевої школи, тріо бандуристок із Рівного тощо. Чимало цікавого про Чубинського та його причетність до рівненської землі можна було дізнатися із виставок – книжкової та прикладно-ужиткового мистецтва. Глядачі мали змогу також ознайомитися із телефільмом про край, звідкіля бере початки родовету Чубинських. А увінчалось свято багатотомною бібліотечною книгою для Перемилівки, презентованою Млинівською районною державною адміністрацією та районною радою. Що ж стосується найбільш трепетної миті торжества, то це, безумовно, – виконання гімну «Ще не вмерла Україна», при якому кожен із присутніх у залі школярів поклав руку на серце. Від цього, здалося, навіть похмурий на портреті Павло Чубинський неабияк порадів...

Євген МЛИН.

